

La memorgia da la Rumantschia

La partiziun rumantscha da la Biblioteca chantunala grischuna

■ (cp) Dapi l'entschatta d'october è Juliana Tschuor responsabla per la partiziun rumantscha da la Biblioteca chantunala. Ina da las incumbensas principalas da questa instituziun è da rimnar tuttas publicaziuns davart il Grischun, redigidas e scrittas da Grischunas e da Grischuns u ch'èn edidas en noss chantun, la schinumnada retica. Era ils documents ed ils mediums rumantschs èn in'impurtanta part da questa collecziun. Ina da las lavurs principalas da Juliana Tschuor è da chattar tut ils mediums rumantschs, era mediums moderns, sco p. ex. DVD, CD-Rom e DC. Quai n'è dentant betg adina uschia simpel. Juliana Tschuor: «Cunquai che bleras publicaziuns vegnan gnanc edidas d'ina chasa editura u vendidas en las librerias èsi insumma grev da vegnir sissu tge publicaziuns che vegnan producidas el decurs dad in onn en terra rumantscha.» La Biblioteca chantunala rimna numnadamain bleras publicaziuns che paran forsa irrelevantas per ils auturs. «Statutas d'in chor, cronicas d'ina societad da musica u d'ina vischnanca, lavurs da matura e diplom, dissertaziuns e lavurs da licenziat, gasettas da tschaiver u revistas regiunalas, placats e carnets da program, prospectes e bler auter vegnan era rimnads da nus.» Sch'ins vesia cun tge enorm spectrum ch'ina biblioteca sa fatschentia lu sappia ins era daco ch'ins numnia quellas la memorgia da la carstgaunadad. «Gist per ademplir quell'incumbensa è la biblioteca leda sch'ils auturs da scadina

Juliana Tschuor è responsabla che la part rumantscha da la Biblioteca chantunala grischuna saja uschè cumpletta sco pussaivel. MAD

ovra rumantscha patratgan da dar dus exemplars u almain far attent a lur obras per schar archivar ils documents en la Biblioteca chantunala», di Juliana Tschuor. La collecziun sappia esser fitg buna mo sch'ella saja era cumpletta e lez dependia dad in e scadin Rumantsch.

Perditgas istoricas impurtantas

Scadin medium d'ina biblioteca è d'impurtanza per l'istorgia e la cultura d'ina cuminanza linguistica. Consicients da quai vegnia ins cura ch'ils effectivs

vegls, che sa chattian en il magazin, veglian preschentads a chaschun d'ina guida. «Cudeschs ch'èn plirs tschients dad onns vegls dattan per exemepel perditga da las pussaivladads da stampar da lez temp, els mussan il linguatg che vegniva scrit da lezzas uras, els preschentan las tematicas ch'eran actualas lu, els èn il spivel da la vita quotidiana e da la societad d'antruras», relata Juliana Tschuor. Cunzunt las gasettas èn mussaments impurtants dal temp ed excellents funtaunas istoricas. «Quellas docu-

menteschans e commenteschans il mintgadi e resplendan ils mainis da lezzas uras.» Era sch'ils singuls documents parian forsa als auturs da pitschna relevanza en il mument sappian quels survegnir ina tscherta muntada en blers dis ed onns e perquai rimnia ins era tut quai che saja pussaivel.

Duas bibliotecas, ina bibliotecara

Juliana Tschuor è creschida si a Rueun e stat dapreschent era en ses vitg nativ. Las qualificaziuns necessarias per la lavur da

biblioteca ha ella acquistà – sunter esser stada plirs onns scolasta primara ed avair frequentà il curs chantunal da terapeutas da legastenia – cun far la scolaiziun da bibliotecara diplomada. Quel emprendissadi ha ella fatg en la Biblioteca chantunala da l'onn 1997 en fin l'onn 1999. Silsunter è ella stada engaschada sco bibliotecara tar il Dicziunari Rumantsch Grischun (DRG), l'institut ch'edescha il dicziunari dals idioms rumantschs dal Grischun. Là lavura ella anc uss dus dis ad emna. Cunquai che ubain il DRG sco era la Biblioteca chantunala rimnan per gronda part ils medems mediums san ins trer a niz sinergias. Juliana Tschuor: «Ils pensums da lavur tar omaduas instituziuns possibiltescha era in stgomi d'infurmaziuns intensiv ed ina collavuraziun stretga tranter il DRG e la Biblioteca chantunala en quest sector.» Ultra da quai saja i fascinant da lavurar en duas uschia differentas equipas, d'ina vart ils perscrutaders e da l'autra vart ils collectaders.

Registrar ils mediums en il catalog online da biblioteca uschia che quels stettian a disposiziun a la clientella è in ulteriur pensum da Juliana Tschuor. Naturalmain dat ella era gugent scleriment sche Vus avais dumondas. Vus savais cuntescher ella mintgamai il mardi, la mesemna e per part il venderdi per tel. 081 257 28 32 u per e-mail: juliana.tschuor@kbg.gr.ch.

Infurmaziuns pertutgant la Biblioteca chantunala anflais Vus sin la homepage: www.kantonsbibliothek.gr.ch